

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 6. mai 2024

Sak 2024/363 - Stiftelsen Sagatun Recovery - org.nr. 990 790 213 - klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Shabneet K. Bains og Elisabeth Ekberg

Sakens bakgrunn

- (1) Stiftelsen Sagatun Recovery (klager) søkte 30. august 2023 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2022. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 599 572 kroner etter forenklet modell.
- (2) Lotteritilsynet avslo søknaden 20. desember 2023, med den begrunnelse at klager ikke oppfyller vilkåret om at frivillig innsats må være en viktig del av virksomheten. Tilsynet viste til at brukernes deltakelse på stiftelsens tilbud om arbeidstrening ikke kan regnes som frivillig innsats, ettersom det er tett knytning mellom innsatsen og gjenytelser. Tilsynet begrunnet også avslaget med at stiftelsens virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode.
- (3) Klager ba i e-post 9. januar 2024 om utsatt klagefrist, og fikk samme dag innvilget usatt klagefrist til 24. januar 2024.
- (4) Klager påklaget vedtaket 22. januar 2024. Klager viser til at stiftelsen er en ideell, ikke-kommersiell virksomhet for aktivitet, brukerstyring og brukererfaring. Senteret er et supplement til de offentlige tjenestene og gir tilbud om aktivitet, sosialt fellesskap, arbeidstrening, kurs og kompetanseheving til mennesker med psykososiale utfordringer. Målet med tilbudet er at den enkelte skal finne egne interesser og ressurser, oppleve mestring og livsglede, få tilbake troen på seg selv og styrke evnen til å mestre eget liv. Stiftelsen får offentlige tilskudd, men er avhengig av frivillig innsats fra brukerne for å drive tilbudet. Brukerne er selv med å drive, utvikle og lede aktivitetene.
- (5) Klager viser til at elleve personer med frivilligkontrakt har arbeidet totalt 4 158 timer gjennom året, og at øvrig frivillig arbeid består av 3 290 timer fordelt på rundt 14 personer. Arbeidsoppgavene består av vanlige driftsoppgaver, miljøarbeid, aktiviteter, kurs og undervisning og arrangementer. En frivilligkontrakt er en avtale om arbeidstrening, der formålet er at brukeren skal bli mer aktiv i eget liv. Vedlagt klagen er det en oversikt over stiftelsens frivillige virksomhet i 2022.
- (6) Klager fremhever at Sagatun ikke er tiltaksarrangør for Arbeids- og velferdsetaten (NAV). Selv om stiftelsen er godkjent som arena for arbeidstrening og gjennomføring av

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

aktivitetsplikten, er det noe som benyttes i liten grad. Stiftelsen har ikke registrerte brukere som har varig tilrettelagt arbeid i ordinære bedrifter (VTO) eller er på arbeidstrening i regi av NAV som frivillige. Det vises også til at de fleste frivillige er uføretrygdet og har arbeidet i stiftelsen som et frivillig tilbud for aktivitet, sosial kontakt og livsmestring. Ifølge klager står de fleste brukerne langt unna arbeidslivet og er ikke klare for arbeidstrening i ordinære virksomheter. Etter klagers syn handler det om livsmestring og å få en bedre hverdag, der eget engasjement og aktiv deltakelse gjennom frivillig arbeid er viktig.

- (7) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 12. mars 2024 til Lotterinemnda for behandling.
- (8) Klager sendte 22. mars 2024 utfyllende merknader til Lotteritilsynets innstilling til Lotterinemnda. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

- (9) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (10) Formålet med kompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet, og ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.
- (11) Etter forskriften § 5 femte ledd må søkerne kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Det fremgår videre av bestemmelsen at gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstiller ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.
- (12) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (13) Stiftelsen Sagatun Recovery sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 20. desember 2023 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2022.
- (14) Lotteritilsynets avslag er begrunnet med at klager ikke oppfyller forskriftens krav om at frivillig innsats må være en viktig del av virksomheten.
- (15) For å være berettiget til merverdiavgiftskompensasjon må klager dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten, jf. forskriften § 5 femte ledd første setning. Det følger av langvarig forvaltningspraksis at kravet om at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten må forstås slik at den frivillige innsatsen må være omfattende og utgjøre hovedaktiviteten i virksomheten. Vurderingen er skjønnsmessig, der det blant annet er relevant å se på forholdet mellom lønnet og ulønnet arbeid. Som frivillig innsats likestilles gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver, jf. forskriften § 5 femte ledd andre

setning. For at kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats skal regnes som frivillig innsats må det ikke være for tett knytning til gjenytelser, jf. § 5 femte ledd siste setning.

- (16) Lotterinemnda legger til grunn at stiftelsen ikke har medlemskontingent og har mottatt gaver på 12 000 kroner. Dette utgjør en minimal andel av klagers totale driftsinntekter på 9 416 890 kroner, og kan ikke tillegges særlig vekt ved vurderingen av frivillig innsats. Nemnda bemerker at stiftelsen likevel kan være kompensasjonsberettiget, dersom gratis arbeidsinnsats utgjør hovedaktivitetene i virksomheten, og det ikke er for tett knytning mellom innsatsen og gjenytelser.

- (17) Det følger av klagers vedtekter § 2 at:

«Stiftelsen er en ideell, ikke-kommersiell virksomhet for aktivitet, brukerstyring og brukererfaring.

Stiftelsens formål er å etablere og drive et senter for mennesker med problemer innenfor psykisk helse, rus og andre livsutfordringer. Senteret er et regionalt tilbud, men er også åpent for mennesker som kommer utenfra regionen. Senteret skal være en sosial møteplass der folk får muligheter til vekst og utvikling på egne premisser. Senteret skal gi tilbud om ulike aktiviteter og arbeidstrening i tillegg til at det skal være et ressurs- og kompetansesenter for brukarmedvirkning, brukerstyring og organisasjonsarbeid.

Stiftelsen skal drives i et likeverdig samarbeid mellom fag og erfaring, der formålet er å stryke brukarmedvirkning og fremme brukere og pårørendes erfaringsbaserte kunnskap i undervisning, tjenesteutvikling og forskning.»

- (18) I henhold til klagers årsregnskap for 2022 hadde stiftelsen 5 108 345 kroner i lønnskostnader fordelt på ti årsverk. Klager har i e-post 22. april 2024 opplyst at stiftelsen hadde 14 faste ansatte fordelt på 10,2 årsverk, og totalt 11,18 årsverk medregnet vikarinnleie og kortvarige prosjekter.
- (19) Som frivillig arbeidsinnsats i 2022 har klager opplyst at stiftelsens brukere selv er med å drive, utvikle og lede aktivitetene. Elleve brukere med frivilligkontrakt har arbeidet 4 158 timer gjennom året. I henhold til klagers hjemmesider er en frivilligkontrakt en avtale om arbeidstrening, der formålet er at brukeren skal bli mer aktiv i eget liv. Arbeidsoppgavene til brukerne med frivilligkontrakt består i all hovedsak av driftsoppgaver, slik som renhold, vedlikehold og utarbeid. Noen er også faddere for nye brukere og har bistått med aktivitetene til stiftelsen. Den øvrige frivillige innsatsen, som er utført av brukere uten frivilligkontrakt, er i hovedsak knyttet til planlegging og gjennomføring av aktiviteter og arrangementer. I tillegg har stiftelsen et brukerstyre som skal delta i og arrangere aktiviteter som brukerne ønsker. Brukerstyret holder åpent i ferier, helger og høytider.
- (20) Lotterinemnda, er i likhet med Lotteritilsynet, av den oppfatning at deler av brukernes arbeidsinnsats er tett knyttet til gjenytelser. Gjenytelsen består av rehabiliteringen og behandlingen som brukerne får ved å delta i stiftelsens tilbud. Selv om flere brukere er med på å planlegge og gjennomføre stiftelsens aktiviteter for de andre brukerne, så er disse brukerne likevel en aktiv deltaker i stiftelsens tilbud. Nemnda ser at en del av arbeidsinnsatsen har en svakere knytning til gjenytelser, men finner ikke grunn til å ta stilling til hvor stor andel av arbeidsinnsatsen som kan anses som frivillig innsats. Stiftelsen hadde over elleve lønnede årsverk og dette overstiger klart arbeidsinnsatsen

som det er vist til i klagen og merknadene, som tilsvarer i overkant av fire årsverk. Nemnda legger til grunn at den dokumenterte frivillige innsatsen ikke utgjør hovedaktiviteten i virksomheten.

- (21) Lotterinemnda har etter dette kommet til at klager ikke har dokumentert at den frivillige innsatsen er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, jf. forskriften § 5 femte ledd.
- (22) Selv om det er uten betydning for sakens utfall, vil Lotterinemnda avslutningsvis bemerke at stiftelsens finansiering, som i all hovedsak består av offentlig tilskudd, taler for at stiftelsens virksomhet «kommer [...] offentlige oppgaver til gode», jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f. Nemnda har i tidligere avgjørelser, blant annet i sak 2023/322, lagt til grunn at en høy andel offentlig finansiering tilsier at virksomheten kommer offentlige oppgaver til gode, og at virksomheten dermed ikke er berettiget kompensasjon etter forskriften.

Konklusjon

- (23) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur